

Komandi partur

Í komandi parti verður hildið áfram við frásøgnini um Johonnu av Skipanesi sum fór út í heim.

Tá ið íslendsk børn vórðu send til Føroya

Felags føroyska íslenska søgan hevur áhuga í Íslandi. Henda er um Jóin á Húsum

Í 2009 fór Smyril Line at skipa fyri ferðum til Íslands í fótasporunum hjá føroyskum útróðrarmonn-um, sum róðu út á Eysturland-inum. Eg var biðin um at vera frásøgumaður á fyra av hesum ferðum.

Jóin á Húsum

Geila Jakku hevði í 1898/99 við sær úr Íslandi ein smádrong. Jóin, sum hann aldi upp á Húsum.

Pápin róði út á Langanesi og hevði familjuna við.

Bátsmanningin hjá Jakku búði hurð um hurð við foreldrini hjá

Føroya. Hann var enn ógiftur og búði inni hjá foreldrunum. Eingi hús hevði hann bygt enn, so tað kom at blíva foreldrini, sum máttu passa drongin.

Tá sigur Haldóra, mamman, við Sigurð, pápan: »Ja, eg havi altíð sagt tað við teg, tú skuldi havt sagt

drongin heim við mær til Føroyar.« Jakku roknaði við, at foreldur hansara høvdu sanniliga ikki nakað ímóti, at hann tók drongin við sær at fostra upp í Føroyum. Hetta skuldi hann nokk taka uppá seg.

Gjerdist føroyingur burturav

Ja, so varð, sum hann hevði játtað. Jakku tók Jóin heim við sær. Hann kom at búgva hjá foreldrunum hjá Jakku á Húsum, til Jakku og Anna Malena giftust tvey ár seinni og búsettust í teirra nýggju húsum norðuri á Geilajørð. Jóin gekk í Húsa skúla, og hann varð roknaður at vera ein fosturbeiggi í húsinum. Tey fingi fyrsta barnið í 1901.

Jú, Jóin dæmdi sera væl at vera í Føroyum líka frá fyrsta degi, hann kom higar. Tað var skjótt, at hann tosaði fullkomiligt føroyskt. Ja, hann gloymdi so at siga tað íslenska. Hann dugdi bert onkur íslensk orð, tá ið hann fór til Íslands at fiska, men hann kom skjótt eftir tí. Men hann dugdi kortini ikki betur íslenskt enn aðrir føroyingar, sum komu til Íslands.

Jói á Húsum gjerdist føroyingur sum nakar

Hann kendi seg fullkomiliga sum ein føroying. Hetta mundi hann takka manninum við tí síða skegginum fyri, hann sum var so góður við børn, ein sannur barnavinur. Tað var ikki lætt hjá foreldrunum at lata Jóin frá sær. Men hungur er eitt beiskt svørð.

Sá ikki foreldrini aftur

Jóin var elstur av fleiri systkin. Tey vóru ikki øll fødd, tá ið Jóin kom til Føroya.

Geila Jóannes kendi tey væl. Hann var altíð inni hjá teimum, tá ið teir vóru í Íslandi. Men Jóin sá hvørki pápan ella mammuna aftur.

Mamman hevði ynskt at síggja Jóin aftur, áðrenn hon doyði. Hon hevði sent boð um hetta við einum føroyskum skipi. Eina ferð lógu teir beint uttanfyri, har mamma hansara búði. Men hendan dagin viðraði so illa, at tað lat seg ikki gera at fara í land. Tá var pápin deyður.

Gjerdist góður skipari

Beiggjar hjá Jóin komu eisini higar. Alfons var á Húsum ein heilan vetur. Hann gjordi eisini nyttu fyri seg, gjordi veg og hampaði um húsini.

Jóin tók skiparaprógv, og hann kom longu at føra skip 21 ára gamal. Hann var ein arbeiðandi og dugandi maður.

Jóin doyði í november 1934, bara 41 ára gamal.

Tað er nógv ætt í Føroyum eftir Jóin. Hon hevur eisini verið við til at menna føroyska samfelagið. Sum eitt dømi av mongum, kann nevast, at ein abbasonur er Terji Sigurðsson, sum hevur verið aktuellur sum semingsmaður í hesum døgum.

Men fyrst og fremst er hetta ein søga um, hvussu fólk komu hvørjum øðrum við, og hvussu stórt hjartalagið var, at tey uttan at himprast kundu taka sær av einum fremmandum barni fyri at geva tí eitt betri lív.

Jóin á Húsum:

Foreldrarnir sáu þann kost vænstan að senda drenginn til Færeyja

Hið nána samband milli Færeyja og Íslands leiddi stundum til þess að íslenskir foreldrar létu börn sín í fostur til Færeyja. Eitt dæmi um þetta var Jóhann Ólafur Sigurðsson, venjulega nefndur Jóin á Húsum. Hér á eftir fer saga hans:

Byrjanin á íslensku greinini í Glettingur

Vitjað var á ymiskum stöðum sum á Vættarnesi, Bakkafjørðinum, Norðfjørðinum og á Skálum á Langanesi.

Á ferðini varð greitt frá søguni hjá føroyingum á hesum stöðum. Her kom eisini nógv nýggj søga fram, sum kom í hesa røð í Sosialinum.

Tað kom eisini fram, at føroyingar á Eysturlandinum á mangan hátt vóru betri fyri enn við fiskiskapi íslendingar. Hetta merkti eisini, at liviumstöðurnar í Føroyum vóru betri enn í Íslandi.

Hetta førði við sær, at tað vóru íslensk børn, sum komu til Føroyar at vaksa upp, tí foreldrini hildu, at hetta var tað besta fyri barnið. Summi av hesum børnum fóru yvir til Íslands aftur, meðan onnur vórðu verandi.

Ein av hesum frásøgnum var um Jóin, sum Geila Jakku av Húsum tók heim við sær. Hesa frásøgn fortaldi sonur Jakku, Geila Jóannes, synum sínum, sum skrivadu hana niður.

Henda frásøgnin hevur vakt ans í Íslandi. Á Eysturlandinum er eitt tíðarrit, Glettingur, sum lýsir viðurskiftini, sum tey vóru Eystfjarðum. Í blaðnum sum kom nú á jólum prentaðu teir hesa frásøgn, týdda til íslenskt.

Jóin. Har var bert eitt bróst ímillum, so tað hoyrdist væl ímillum.

Líka frá fyrsta degi á Skálum gekk tann sjei ára gamli Jóin altíð í hølunum á Geila Jakku, og Jóin vildi sleppa heim til Føroyar við honum.

Mamma Jóin var so smátt byrjað at tosa við Jakku um at hava Jóin heim við sær til Føroya. Tey høvdu so nógv børn. Húsarúmdin var lítil, og tey livdu undir sera smáligum korum. Tað vildi verið ein lætti hjá teimum, um Jakku vildi taka hendan smádrongin við sær.

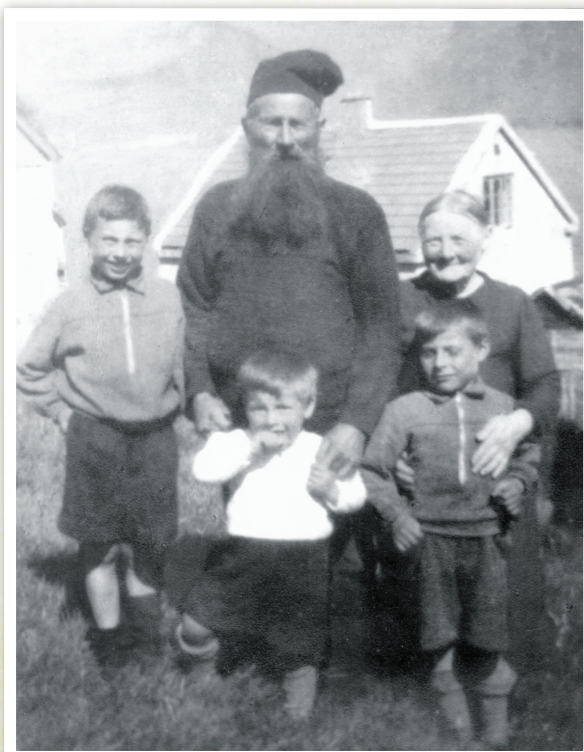
Kvøldið fyri, sum teir skuldu fara heim til Føroya, var Jakku boðin inn til teirra, og tað verður borðreitt fyri honum.

Blíðskapurin var óføra góður og stemningurin góður. Tungubandið loysnaði. Soleiðis sótu tey hetta kvøldið og hugnaðu sær saman og prátaðu um alt millum himmal og jørð.

Sum tey so sita og práta fellur prátið á Jóin, ið so gjarna vildi sleppa við Jakku heim til Føroya. Jakku varð so spurður, um hann ikki vildi hava drongin við sær, nú hann fór heim. Jakku hevði jú altíð verið so góður við hann.

Jakku segði, at nú var tað blivið so seint hetta kvøldið, so hann fekk ikki givið boð heim til

tað fyrr við Jakku at hava drongin heim við sær, nú er tað ov seint.« Tá ið Jakku sá, hvussu hetta nívdí tey, tekur hann seg um skeggið. So letur í honum, so sáttligur hann var: »Jú menn, hetta skulu tit ikki taka so tungt, eg skal nokk taka

Geila Jakku saman við konuni Onnu Malenu og børnum Jóannes, fosturbeiggi Jóin, er uttast til vinstri